

MAGAZYN MUZEALNY

ISSN 2720-4847 Nr 55 (60) | marzec 2026 | dodatek do „Wiadomości Lubińskich”

Najnowsza historia Lubina

Bezpłatne lekcje muzealne dla przedszkoli i szkół podstawowych

► Już od kwietnia zapraszamy na cykl lekcji muzealnych w ramach projektu „Lubin 1945–2025”. Zajęcia będą odbywać się w ratuszu miejskim trzy razy w tygodniu. Każdy dzień zostanie przeznaczony dla innej grupy wiekowej, a jedna lekcja potrwa około 90 minut.

Tegoroczna edycja poświęcona jest historii miasta w kontekście 80. rocznicy przyłączenia Lubina do Polski po II wojnie światowej. Uczestnicy poznają powojenne losy Lubina: od pierwszych lat odbudowy, przez dynamiczny rozwój wynikający z odkrycia złóż miedzi, po wydarzenia okresu PRL oraz drogę do wolności.

Udział w projekcie jest bezpłatny. Zapisy będą prowadzone online – link do formularza pojawi się na naszej stronie internetowej w zakładce „Aktualności”.

Każdy uczeń biorący udział w zajęciach otrzyma specjalną mapkę, przydatną w miejskiej grze terenowej „Lubin 1945–2025”. Dzięki niej będzie można samodzielnie odkrywać powojenny Lubin, rozwiązywać zagadki i docierać do miejsc ważnych dla historii miasta.

Harmonogram i tematy lekcji:

Wtorki: Przedszkola (5-6 lat): Nowy dom – Jak Lubin rodził się po wojnie
Historia miasta opowiedziana w przystępny sposób: poprzez zabawę, rysunki i krótkie opowieści o pierwszych powojennych mieszkańcach.

Środy: Klasy I-III: Miasto, które rosło z miedzi – historia Lubina w latach 60. i 70. XX wieku.

Uczniowie dowiedzą się, jak zmieniał się miasto, dlaczego rozwijało się tak szybko oraz jak wyglądało codzienne życie w tamtych latach. Zajęcia obejmują pracę z mapami i archiwalnymi materiałami.

Czwartki: Klasy IV-VI: Lubin miastem buntu – od PRL do wolności

Lekcja poświęcona realiom PRL, działalności opozycyjnej i wydarzeniom 31 sierpnia 1982 roku, prowadzona w formie dostosowanej do wieku uczestników.

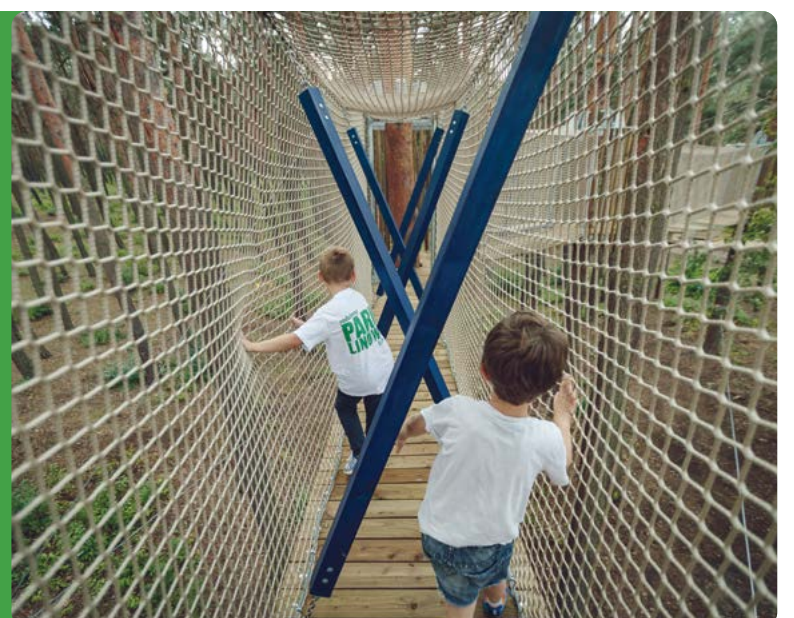

 muzeum-lubin.pl

 MuzeumLubin

28 marca 2026
otwarcie sezonu

Rodzinny Park Linowy
i wystawy w Parku Leśnym

Zdarzyło się 44 lata temu

Podejrzany pakunek przy CPN-ie

► **W** sobotę, 13 lutego 1982 roku, krótko po godz. 5.00, agent stacji benzynowej Centrali Produktów Naftowych (CPN) w Lubinie, znalazł przy jej niewielkim murowanym budynku na ul. 1 Maja pakunek. Gdy zajrzał do środka, od razu zrozumiał, że ma do czynienia z czymś, co nawet laik rozpozna jako bombę zegarową.

Po jej rozbrojeniu niezwłocznie powiadomił funkcjonariuszy z pobliskiej komendy Milicji Obywatelskiej. Według raportu specjalistów z Wydziału Fizyko-Chemicznego Komendy Głównej MO w Warszawie w pakunku znajdował się budzik marki Mera-Poltik z jedną wskazówką oraz dwie baterie płaskie 4,5 V, połączone przewodami z parą górniczych zapalników elektrycznych, umieszczonych w około trzech kilogramach materiału wybuchowego – prawdopodobnie dynamitu skalnego.

Dzień znalezienia ładunku przypadł dokładnie w drugą miesięcznicę wprowadzenia stanu wojennego. W Zagłębiu Miedziowym silne struktury NSZZ „Solidarność” odpowiedziały na ten drastyczny krok władz PRL licznymi strajkami, brutalnie spacyfikowanymi przez siły porządkowe. Podziemna „Solidarność”

stanowiła dla Służby Bezpieczeństwa narastający problem, dlatego znaleziona w Lubinie bomba stała się dogodnym pretekstem do zaostrzenia działań przeciwko opozycji. Informację o niej natychmiast nagłośniły media PRL, mówiąc o rzekomo katastrofalnych skutkach niedosłusznego wybuchu i podkreślając bliskość szkoły podstawowej, co w oczywisty sposób wzmacniało przekaz propagandowy.

W okresie stanu wojennego to właśnie na Dolnym Śląsku aktywiści podziemnej „Solidarności” najczęściej wykorzystywali ładunki wybuchowe jako formę protestu. W Zagłębiu Miedziowym większość z kilkunastu ładunków eksplodowała (np. 17 września ok. 22.15 w pobliżu stołówki górniczej przy ul. Skłodowskiej-Curie w Lubinie) lub została odnaleziona (np. 19 października przez mieszkankę Głogowa przy oknie miejscowego kasyna MO – tam do wybuchu nie doszło z powodu wyczerpanych baterii). Zdecydowana większość tych incydentów miała miejsce krótko po zbrodni lubińskiej.

Bombę pod CPN podłożyli Jan Kołodziej oraz Ryszard Szwed, wyrzuceni z pracy w ZG „Lubin” za organizację strajku. Ich

► Miejsce podłożenia bomby na zdjęciu z 2016 roku, wykonanym wiele lat po zamknięciu dawnej stacji CPN. W 2008 roku pojawiła się informacja, że opuszczony budynek – należący już do PKN Orlen, który przejął CPN – zostanie wyburzony, lecz faktyczna rozbórka nastąpiła dopiero dziewięć lat później.

Domena publiczna, polska-org.pl

pierwotnym celem był budynek Komitetu Miejskiego PZPR lub lokalna siedziba Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej, lecz obiekty te były zbyt dobrze strzeżone. Gdy pomysłodawca operacji dowiedział się o wybraniu mniej znaczącego celu, ostro ich skarcił. Kołodziej i Szwed, chcąc naprawić błąd, pobiegli odzyskać pakunek, lecz na miejscu była już milicja. Ostatecznie zatrzymano ich miesiąc później – jednak pod zarzutem kolportowania wydawnictw podziemnej „Solidarności”.

Działania SB w ramach sprawy o kryptonimie „Podmuch” doprowadziły do pierwszych aresztowań tzw. „bombiarzy” w styczniu 1983 roku, a kolejne – w tym sprawców podłożenia ładunku pod lubińskim CPN-em, miały miejsce w następnych miesiącach. Podczas procesu w sądzie Śląskiego Okręgu Wojskowego główni oskarżeni wielokrotnie zmieniali zeznania, wskazując na brutalne meto-

dy przesłuchań. obrońcy kwestionowali kwalifikację prawną czynów, podkreślali brak zamiaru zabójstwa oraz represje, którym poddawani byli ich klienci.

Ogłoszone 21 listopada wyroki – zaskakująco niskie (od 3,5 do 5 lat pozbawienia wolności) – wynikały zarówno z działań obrońców, jak i z konsekwencji zniesienia stanu wojennego cztery miesiące wcześniej. Choć celem „bombiarzy” było zastraszenie znienawidzonej władzy, warto zauważyć, że wybrana przez nich metoda protestu mogła doprowadzić do śmierci lub okaleczenia przypadkowych, niewinnych osób. Po 1989 roku ich wyroki uległy zatarciu, a część z nich otrzymała odznaczenia państwowe, m.in. Order Odrodzenia Polski.

bibliotekamiedziowa.pl
Biblioteka Cyfrowa Zagłębia Miedziowego

13. Lubinowski Festiwal Kwiatów i Roślin

25–26 kwietnia 2026

Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin

Park Leśny-Linowy Lubin

Park Leśny Lubin

Gościem tegorocznego
festiwalu będzie
Dominik Strzelec

Nowa wystawa w Galerii Pałaców

Materia i żywioły. Ceramika i batik Elżbiety Kochan

► Już od 19 marca w Galerii Pałaców będzie można podziwiać prace plastyczne Elżbiety Kochan. Na wystawie pt. „Duchowość ukryta w materii” znajdą się ceramiczne rzeźby oraz kompozycje malarskie wykonane w technice batiku – dwie odmienne formy wyrazu, które w twórczości artystki spotykają się dzięki wrażliwości na strukturę, rytm i ślad gestu.

Kochan, poruszając się na pograniczu abstrakcji i sztuki przedstawiającej, bada relacje pomiędzy materią a procesem twórczym. Zarówno glina, jak i tkanina stają się nośnikami refleksji nad czasem, przemianą i fizycznością tworzywa.

Ceramika, poddawana działaniu ognia, ujawnia swoją nieprzewidywalność i wewnętrzne napięcia. Batik natomiast, oparty na pracy z woskiem i barwnikiem, wprowadza element powtarzalności i rytmicznej narracji. W obu technikach kluczową rolę odgrywa proces – stopniowy, wymagający uważności i akceptacji dla przypadku. Materia nie jest tu jedynie tworzywem, lecz aktywnym partnerem dialogu.

Wystawa „Duchowość ukryta w materii” ukazuje spójny język artystyczny, w którym różnorodność technik prowadzi do wspólnej refleksji nad pamięcią materii, śladem ludzkiej obecności oraz relacją między kontrolą a intuicją. Prace Elżbiety Kochan zapraszają do kontemplacji form powstałych na styku świadomego działania i naturalnych procesów przemiany, gdzie czas nie jest tłem, lecz integralnym elementem dzieła.

Elżbieta Kochan – mieszka i tworzy w Lubinie. Jest plastykiem, animatorem kultury i pedagogiem. W 1997 roku ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Poznaniu, uzyskując dyplom z wyróżnieniem w pracowni Jacka Jagielskiego. Zajmuje się rzeźbą, ceramiką, batikiem, malarstwem oraz pracą dydaktyczną. Swoje prace prezentowała na wystawach indywidualnych i zbiorowych. Tworzy w duchu refleksyjnego podejścia do medium, konsekwentnie rozwijając własny język artystyczny.

GALERIA PAŁACYK
Marii Skłodowskiej-Curie 6
59-300 Lubin

GODZINY OTWARCIA
poniedziałek–niedziela
9.00–17.00

Dawne rzemiosła

Program edukacyjny dla najmłodszych

► Od początku 2026 roku w Galerii Pałaców realizowany jest program edukacyjny dla najmłodszych, który pozwala im poznać świat dawnych technik rzemieślniczych. Oferta skierowana jest do zorganizowanych grup przedszkolnych i wczesnoszkolnych.

Każdy miesiąc obejmuje inny zakres tematyczny oraz odpowiadające mu zajęcia warsztatowe. Zajęcia odbywają się we wtorki, w godz. 9.00–10.30. Obowiązują zapisy pod nr tel. 577 888 903. Udział w spotkaniu kosztuje 5 zł/os. (max. 25 os.).

Szczegółowy program miesięczny:

- **STYCZEŃ** *Niś przez wieki – tajemnice dawnych tkaczy*
- **LUTY** *O sztuce wyciętej z papieru – ludowe wycinanki*
- **MARZEC** *Sekret dawnych listów – sztuka pisanie i pieczętowania*
- **KWIECIEŃ** *Zapach dawnych czasów – zioła i pachnidła*

Od maja do sierpnia zajęcia będą kontynuowane w Parku Leśnym w ramach nowego cyklu warsztatowego „Dotknij rzemiosła”. Jego program zostanie opublikowany w kwietniowym wydaniu Magazynu Muzealnego.

muzeum-lubin.pl

[MuzeumLubinWarsztaty](https://www.facebook.com/MuzeumLubinWarsztaty)

SKLEP MUZEALNY
Rynek 23, 59-300 Lubin

GODZINY OTWARCIA
poniedziałek–piątek 9.00–17.00
sobota–niedziela 10.00–18.00

magazyn muzealny

Muzeum Historyczne w Lubinie

Magazyn Muzealny nr 55 (60) | dodatek do „Wiadomości Lubińskich” | 05.03.2026 **Wydawca:** Muzeum Historyczne w Lubinie **Adres:** ul. M. Skłodowskiej-Curie 6, 59-300 Lubin **Kontakt:** sekretariat@muzeum.lubin.pl **Teksty:** Ewelina Haduch (s.1-Najnowsza...), Wojciech Holicki (s.2-Zdarzyło się...), Piotr Bieruta (s.3-Nowa wystawa...), Anita Bartoszewicz (s.3-Dawne rzemiosła...), Damian Kwaśnik (s.4-Znane i wybitne...). **Korekta:** Dorota Gońda **Projekt graficzny:** Kamila Tworek **Skład:** Joanna Kulik **Redakcja:** Tomasz Józwiak

Znane i wybitne postaci naszego regionu

80-lecie piłkarskiego Zagłębia Lubin

► **W** kolejnym cyklu naszych comiesięcznych publikacji, chcemy poświęcić więcej uwagi klubowi Zagłębia Lubin. Termin nie jest przypadkowy – zaledwie kilka dni temu minęła 80. rocznica powstania klubu, który w swojej historii zdobył dwa tytuły mistrzostw Polski. Przy tej okazji pragniemy przypomnieć dwie wybitne postaci związane z jego dziejami.

Historia Zagłębia Lubin w polskiej piłce nożnej obfituje w wyjątkowe momenty. Jednym z najważniejszych jest przełom lat 80. i 90., kiedy klub awansował do I ligi, zdobył wicemistrzostwo kraju, a następnie pierwszy raz w historii sięgnął po mistrzostwo Polski. Kluczowe role w tamtych sukcesach odegrali trener Stanisław Świerk oraz kapitan drużyny, Romuald Kujawa – postaci do dziś wspominane przez kibiców z dużą sympatią i sentymentem.

Stanisław Świerk był doświadczonym szkoleniowcem, który dwukrotnie prowadził Zagłębie i należał do grona głównych architektów jego pierwszych sukcesów na najwyższym szczeblu rozgrywek. Po swoim powrocie do Lubina doprowadził drużynę do awansu, a w sezonie 1989/1990 – do wicemistrzostwa.

Sezon 1990/1991 Zagłębie rozpoczęło pod jego wodzą. Świerk stworzył zespół oparty na dyscyplinie i jedności, umiejętnie budując pewność siebie zawodników, którzy już w poprzednim sezonie pokazali, że potrafią rywalizować na najwyższym poziomie. Po 12. kolejce został jednak zastąpiony przez Mariana Putyrę, który wraz ze sztabem doprowadził drużynę do pierwszego w historii klubu mistrzostwa Polski.

Jedną z najjaśniejszych postaci tego triumfalnego sezonu był Romuald Kujawa – uznawany za jednego z najlepszych piłkarzy w dziejach Zagłębia. Jako wychowanek klubu szybko trafił do pierwszej drużyny i został jej kapitanem. W rozgrywkach 1990/1991 był jednym z głównych liderów zarówno na boisku, jak i w szatni. Jego zaangażowanie i umiejętności miały ogromny wpływ na zdobycie pierwszego tytułu mistrza Polski w historii lubińskiego klubu.

► Stanisław Świerk podczas zwycięskiego meczu Zagłębia Lubin z Lechem Poznań. Lubinianie wygrali wtedy 2:0. Mecz odbył się 29 lipca 1989 roku.
Fot. Jerzy Kosiński. Biblioteka Cyfrowa Zagłębia Miedziowego.

► Romuald Kujawa (z lewej) dziękuje za grę rywalowi w meczu Zagłębia Lubin z Legią Warszawa, który zakończył się wynikiem 1:0. Spotkanie rozegrano 1 sierpnia 1990 roku.
Fot. Jerzy Kosiński. Biblioteka Cyfrowa Zagłębia Miedziowego.

Po sezonie wyróżniono go nagrodą „Złote Buty” dla najlepszego piłkarza Ekstraklasy, co dodatkowo podkreśliło jego znaczenie dla zespołu.

Sezon 1990/1991 zapisał się na kartach historii miedziowego klubu jako moment, w którym drużyna pokazała, że dzięki wytrwałości, wspólnej pracy i charyzmie liderów można osiągnąć największe sukcesy. Dla kibiców Zagłębia Lubin obie postaci – trener Świerk i kapitan Kujawa – pozostają symbolami tamtego historycznego czasu. Regularnie wspomina się ich osiągnięcia. Organizowane są również memoriały poświęcone pamięci Świerka, w których uczestniczą byli zawodnicy klubu.

Dziesięć lat temu, podczas obchodów 70-lecia klubu, Stanisław Świerk został wybrany najlepszym trenerem w historii Zagłębia, natomiast Romuald Kujawa – jego najbardziej wartościowym zawodnikiem.

W tym roku świętujemy 80-lecie istnienia lubińskiego klubu piłkarskiego. Dokładnie 2 marca 1946 roku na bazie OMTUR (Organizacja Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego) powstał Klub Sportowy „Zawisza” Lubin – protoplasta dzisiejszego Zagłębia Lubin.

muzealne social media

znajdziesz nas ...

/MuzeumLubin

/BibliotekaCyfrowaZaglebiaMiedziowego

/ParkLesnyLinowyLubin

/LubinskiFestiwal

/Chrobry1000

/ZlotLubin

/GaleriaPalacyk

/WarsztatyMuzeum

/WielkaWojna19141918

/KoniecOkupacjiSowieckiejWPolsce

